

Відмічаючи фундаментальний внесок художника у створення «Молитви...», звернемо увагу, що не до кінця осмислений той факт, що саме його робота у фільмі і збирає навколо себе режисерський «хаос». На наш погляд, саме завдяки кіносценуграфії С. Якутовича вдається зберігати у фільмі єдину стилістичну єдність між дійсно дуже різними за думками, рухом і якістю окремими сценами. Ця єдність базується на апеляції до образотворчого і театрального мистецтва доби бароко, тобто до того культурно-історичного континууму, у якому і відбувалося життя гетьмана Мазепи.

Цей дуже яскравий і, водночас, дуже кривавий «карнавал», наповнений метафорами й символами, не тільки забезпечує внутрішню ментальну «правдивість» історії І. Мазепи, але є головною складовою поетичності у цьому останньому творі апологета українського «поетичного кіно» — Юрія Ілленки.

O. Kosachova

CONTEMPORARY WESTERN: DRAMATURGICAL TRANSFORMATIONS AND SYMBOLISM OF THE GENRE

O. Kosachova

КОНТЕМПОРАРІ ВЕСТЕРН: ДРАМАТУРГІЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ТА СИМВОЛІКА ЖАНРУ

The Western genre in cinema is not only a reflection of historical reality but also an important tool for cultural self-reflection. In its classical form, the Western was often associated with the events of the “Wild West”, individualism, the struggle against external threats, and the establishment of order amidst chaos. However, with the development of cinema and changes in the sociocultural context, the Western has undergone significant transformations. One such direction is the subgenre of contemporary Western, which represents modern interpretations of traditional Western themes, adapted to the realities of the XXI century. In this context, the dramaturgy and symbolism of contemporary Westerns become the primary elements through which the genre reflects contemporary societal issues, transferring the symbols of the past into the modern context.

A key characteristic of the contemporary Western is the transformation of characters and changes in narrative structure. Unlike the classical Western, where the protagonist is often a courageous cowboy fighting external enemies for justice, contemporary Westerns feature characters who are more complex, contradictory, and multi-layered. These protagonists are typically no longer fighting to establish order in new frontiers but are striving to restore justice in a world where laws and social institutions are under threat.

One of the central elements in the contemporary Western is the transformation of the lone hero. In the classical Western, such a hero was usually a fighter against external threats, battling to preserve order and legality in new territories. In contemporary Westerns, this hero ceases to be idealized and transforms into a character with their own often tragic history. In “Rambo: Last Blood” (2019), the central character is an elderly, weary hero who is forced to revert to his “combat” methods to protect loved ones and restore justice in a world full of corruption and violence.

The protagonist of “No Country for Old Men” (2007) is hard to call ideal. His actions are driven not by a quest for higher moral principles, but by a desire to gain benefit in difficult social conditions, which reflects one of the key features of contemporary westerns — the rejection of the idealized hero image. In this context, his character

embodies the breakdown of the traditional image of the noble and moral hero, making him a contradictory symbol of the modern world, where moral guidelines are becoming increasingly blurred.

Often, the cowboy, the “embodiment of individualism”, is transformed into a modern outcast hero who seeks truth and justice in a world where laws no longer function or have lost their power, as seen in “Inferno” (1999). It is also important to note that contemporary Westerns often present a hero opposed to the system, which strengthens the traditional component of the genre. Here, the hero not only battles external threats but also faces a moral dilemma — an encounter with the laws of both the external world and the internal laws of society. “Wind River” (2017) shows the heroes’ conflict with the system, where, like their classical prototypes, they set out to restore justice, regardless of personal sacrifice.

The symbolism of contemporary Westerns represents a transfer of traditional images and symbols into modern realities, which allows the genre to remain relevant. Spatial symbols such as the desert, distant roads, and frontier territories remain important elements, but their meaning changes.

One prominent symbol often found in contemporary Westerns is the image of the road. This multifaceted symbol can represent not only the physical journey of the protagonist but also their moral journey, search for truth and justice. In “Breakdown” (1997), the road becomes a symbol of isolation, where the characters are trapped in a space that narrows and limits their freedom of choice. The desert and desolate territories through which the main character travels become symbols of the struggle against lawlessness and chaos. This space becomes the site of the “final battle” for justice.

In contemporary Westerns, space is often isolated. For example, in “Inferno” (1999) and “Rambo: Last Blood” (2019), the action takes place in modern but isolated areas, where criminal elements pose a threat similar to that of the wild nature in the classical Western.

Contemporary Westerns not only adapt old images and symbols but also actively respond to changes in the social and cultural environment. Modern Westerns generally have a more pessimistic and critical view of societal institutions and laws. This is emphasized in films like “Rambo: Last Blood” (2019), where the heroes face not only personal tragedy but also the consequences of the destruction of social structures and the justice system. The film addresses issues of sex trafficking and human slavery.

Another important dramaturgical and conceptual component of contemporary Westerns is the critique of violence and its immoral consequences. In films like “Wind River” (2017), the issue of violence against women in Native American reservations is explored. Violence in contemporary Westerns does not merely serve as a means of achieving justice but also unveils the darker sides of human nature and the consequences of such actions.

Contemporary Westerns explore themes such as loneliness, the struggle against moral decay, the battle with the system, and the protection of the weak, maintaining their relevance over the decades. Contemporary Westerns inherit central images from classical Westerns, including the image of the cowboy as a lone hero who fights against the system for justice. However, while classical Westerns focused on historical events and symbolized the process of “settling” and civilization, contemporary Westerns shift the focus to the exploration of the borderline state of a person in a world of blurred moral boundaries and in an urbanized, yet isolated world.

In this way, Contemporary Westerns represent a genre in which classical dramaturgical techniques and symbols undergo deep transformation in response to changes in the social,

cultural, and political context of the modern world. The dramaturgy of these films differs significantly from that of classic westerns: the characters become more complex and multi-layered, and their actions often fall within the realm of moral ambiguity. The symbolism of contemporary westerns also takes on new meaning, reflecting not only external challenges but also the internal conflicts of the characters, their struggle with themselves and the world around them. These transformations make the contemporary Western a relevant and significant genre that continues to pose important questions about the nature of violence, justice, and human morality in the conditions of modernity.

О. Мельничук

НІМЕЦЬКО-УКРАЇНСЬКЕ КІНОВИРОБНИЦТВО У 2022–2024 РР.

О. Melnychuk

GERMAN-UKRAINIAN FILM PRODUCTION IN 2022–2024

Після повномасштабного вторгнення росії в Україну перед українським кінематографом постали нові виклики — остаточне подолання імперських наративів та штампів у виправданні російської агресії, витіснення російського пропагандистського сегменту у вітчизняному кіно, розширення тематики сюжетів, зокрема про злочини російської армії в Україні, необхідність «говорити» про несправедливу загарбницьку війну з іноземним глядачем. Вітчизняне документальне кіно з 2022 р. переживає новий етап розквіту, для якого характерні також співпраця з іноземними фестивалями та творчими групами.

Українські митці використовують європейські кінофестивалі для різних акцій, що нагадують світовій спільноті про нашу боротьбу з росією: про полонених українців, про потребу зброї для перемоги над агресором і т. д. Проблематика російсько-української війни неодноразово піднімалася на чи не найбільш політизованому кінофорумі «Берлінале». І до нині на прес-конференціях, круглих столах та інших заходах фестивалю піднімаються дискусійні питання ставлення митців до війни, щодо політики кривавого диктатора В. Путіна загалом та інформаційна агресія щодо України.

Українські фільми традиційно презентують на «Берлінале». У 2023 р. у рамках фестивалю відзначено українсько-німецький документальний фільм М. Жлуктенко та Д. Фаезі «Прокидаючись у тиші» (спеціальна нагорода за найкращий короткометражний фільм, який розповідає про вимушено переселених жінок і дітей до Німеччини після повномасштабного вторгнення рф). Друга робота — «Це побачення» Н. Парфан (спеціальна відзнака «Берлінале-2023») оповідає про життя у Києві в умовах російсько-української війни. У 2024 р. представлено стрічки «Редакція» Р. Бондарчука, «Мирні люди» О. Карпович, «Трішки чужа» С. Ліщинської, відбулася світова прем'єра документального фільму А. Феррари про війну в Україні «Тривожити рану».

У рамках «Берлінале-2023» на премію “Amnesty International Film Award” (щорічна) номіновано «Ми не згаснемо» А. Коваленко (оповідь про дорослішання підлітків на сході України на тлі війни) та «Залізні метелики» Р. Любого (про обставини збиття літака МН17 та реакцію російської пропаганди і світової спільноти на цей злочин). У межах того ж фестивалю про жайття війни та російські злочини оповідав польський фільм «В Україні» (“W Ukraine”, реж. Т. Вольський, П. Павлюс). У різних конкурсних програмах представлено у 2023 р. рекордну кількість